

VERSLAG VAN EEN EXCURSIE NAAR SCHOTLAND

B. van der Veen & P. van der Kooij

Report of a fieldtrip to Scotland.

Six members of the working group Friesland (the Netherlands) went to Scotland during the period from 30th April to 9th of May 1999 to get an idea of the shells which can be collected in that part of the United Kingdom. A list of collected species shows what was found. [(+)v = (also) from fishermen]

In de periode van 30 april tot en met 9 mei 1999 gingen zes leden van de Schelpenwerkgroep Friesland naar Schotland om al rijdend en zoekend een indruk te krijgen van de schelpen van dat deel van Groot-Brittannië. De deelnemers, te weten Miny de Groot, Anneke Venema, Wybe Jan Taekema, Pieter van der Kooij, Gerrit Beuker en Bauke van der Veen, verzamelden bijna 75 soorten. Verder kregen ze een geweldige indruk van de landschappen van Schotland en hadden prettige contacten met gastvrije vissers.

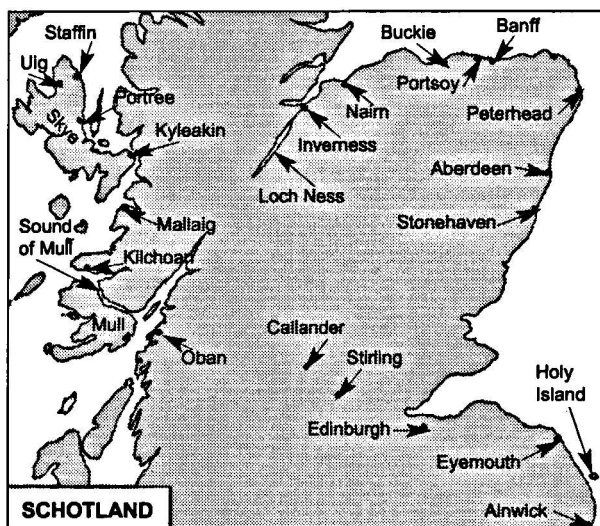
Tenslotte zeggen we Theo Ykema veel dank voor de waardevolle inlichtingen die we van hem kregen.

Vrijdag 30 april

Via Sexbierum reden we eerst naar Harlingen. Hier werd even gestopt om de bekende schelpenbult te bezoeken. Het volgende excursie-onderdeel werd een inspectie in de haven van IJmuiden. Hier verzamelden we soorten als Slanke noordhoorn, Noordhoorn en *Astarte montagui*. Vervolgens gingen we met de nachtboot naar Newcastle.

Zaterdag 1 mei

Na aankomst in Newcastle reden we via Alnwick naar Shapershead waar erg veel *Patella*'s en *Stompe* ali-

kruiken lagen. Via Stirling en Callander bereikten wij onze eerste slaapplek in Oban. 's Avonds nog even zoeken in de haven van de laatstgenoemde plaats. De eerste *Mimachlamys varia nivea*, voorts Paardenmossels en Stompe alikruiken.

Zondag 2 mei

Vanuit Oban 's morgens eerst in de omgeving rondgekeken; vondsten als *Chamelia striatula*, *Littorina obtusata* en *Mya arenaria* werden genoteerd. Ook Kilmore leverde soorten op als Kokkels. Barryd was de volgende zoekplaats met Oester, Pelikaansvoet, Wulk, Noordhoorn en weer een *Mimachlamys varia nivea*. *Trivia* (ook levend) en *Calliostoma zizyphinum* waren bij Dunmore te vinden. Cuyanferry was een vindplaats voor Noordhoorns. Vervolgens nog naar Seil Sound met interessante vondsten (*Glycymeris*, *Gibbula*, *Venerupis*, ook doubletten, en *Ensis*).

Maandag 3 mei

We verlaten nu Oban en gaan naar Mull (daar ligt mooi spul), maar eerst toch maar naar de haven om schepen te inspecteren. Dit leverde soorten op zoals *Nuculana minuta*, *Astarte sulcata*, *Musculus subpictus*, *Arctica islandica*, *Trivia*, Pelikaansvoet, *Timoclea ovata*, *Turritella communis* en *Dosinia exoleta*. Op Mull werd het strand bij Craignure bezocht. Hier lagen veel

Een grondige inspectie van de mosseltonnen op het eiland Mull.

Mossels, Pelikaansvoeten, Paardenmossels en ook erg veel exemplaren van *Mimachlamys varia nivea*. Een grondige inspectie van mosseltonnen leverde doubletten en losse kleppen van *Aequipecten opercularis* op. De volgende zoekplaats was Loch na Keal en daar lagen ze dan: vele doubletten en als resultaat van snorkelbezigheden ook diverse levende exemplaren van *Mimachlamys varia nivea*. Het spreekt vanzelf dat we vele uren zijn gebleven. Niet alleen zoeken, fotograferen en indrukken van het omringende landschap vastleggen, maar ook luisteren naar de muzikale begeleiding door Anneke terwijl ondertussen Gerrit bezig is met het schoonmaken van zijn vondsten. Als laatste excursiepunt gingen we door naar Tobermory om daar de nacht door te brengen.

Zicht op Loch na Keal, een vindplaats van *Mimachlamys varia nivea*.

Dinsdag 4 mei

In de ochtenduren ging een tweetal een droog gevallen strandje bekijken. Hier was niet veel te vinden, alleen Pelikaansvoetjes, *Patella* en Stompe alikruiken. Vervolgens reden we via Loch Frisa naar het Calgarystrand, met alweer *Patella*, Kokkels, Venus, *Trivia*, maar ook *Gari depressa* en *Talochlamys pusio*. Een boot bracht ons verder naar de overkant over de Sound of Mull naar Kilchoan en Gorten Sands (daar *Venus fasciata*) en vervolgens met het busje naar Mallaig. Een visser liet ons 's avonds een exemplaar zien van *Atrina pectinata*.

Woensdag 5 mei

Vandaag naar Skye en wel via Armadale en Haraspul, een inham met Paardenmossels en *Pecten maximus*. Vervolgens via Portree naar Uig, met een blik op de oostkust bij Sartle naar Staffin. Hier lagen weer de bekende *Patella*'s en Stompe alikruiken. Omdat er op Skye weinig te vinden viel (we genoten wel van het indrukwekkende landschap) werd eendrachtig besloten naar Inverness te gaan. Via Kyleakin en het 35 kilometer lange Loch Ness kwamen we in de vroege avonden in de eerstgenoemde plaats aan. Hier werd weer een nacht in de jeugherberg doorgebracht.

Donderdag 6 mei

Vanuit Inverness begon weer een schelpenzoektocht. Namen als Nairn (Kokkel, Strandgapers, Nonnetjes,

De haven van Mallaig.

Fuikhoorns, *Ensis siliqua*), Portgordon (*Patella*, Alikruik, Purperslakken), Buckie (Noordhoorns, Slanke noordhoorns, *Astarte montagui*, *Dentalium* (ook levende exemplaren)), Portknocky, Portsoy, Banff, Fraserburgh (*Turritella communis*) en Peterhead (grijze zeehonden) vormen nu voor ons bekende klanken. Aberdeen werd het eindpunt van deze excursiedag.

Vrijdag 7 mei

Na al deze zonnige dagen nu dan eindelijk regen. Eerst naar Stonehaven, maar reeds vanuit het busje zagen we de woeste golven van de Noordzee die niet uitnodigden om het voertuig te verlaten. Via Dunnottercastle (vrolijke trekzakklanken in de warme auto) naar Edinburgh. Het was ondertussen wat opgeklaard zodat besloten werd een korte stadswandeling te gaan houden. De klemtoon hierbij lag op de omgeving van de burcht, toch kregen we een goede indruk van de stad. Via Coldingham ging de tocht verder naar Eyemouth. Leuke vondsten: Slanke noordhoorn, Wulken en *Lunatia fusca*. Weliswaar roken ze allen wat vreemd, maar toch werd alles verdeeld en kon ieder thuis nogmaals genieten van

Soortenlijst

[(+) v = (ook) via visserij]

Keverslakken

Lepidochiton cinerea

Buikpotigen

Patella uhyssiponensis = *aspera*
Patella vulgata
Helcion pellucidum
Helcion pellucidum forma *laevis*
Acmaea testudinalis
Calliostoma zizyphinum
Gibbula cineraria
Gibbula magus
Gibbula umbilicalis
Lacuna vineta
Littorina littoralis
Littorina littorea
Littorina obtusata
Littorina saxatilis rudis
Turritella communis
Capulus ungaricus
Aporrhais pespelecani
Lunatia catena
Lunatia fusca [v]
Trivia arctica
Trivia monacha
Nucella lapillus

Ocenebra erinaceus
Buccinum undatum
Colus gracilis [+v]
Colus islandicus
Neptunea antiqua [v]
Nassarius reticulatus
Scaphander lignarius [v]
Troschelia berniciensis [v]

Stoottanden

Dentalium entalis

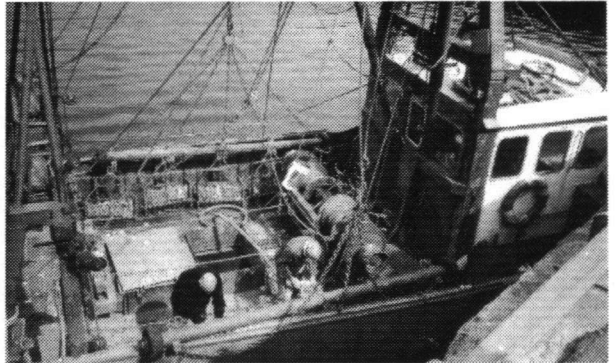
Tweekleppigen

Nucula minuta [v]
Arca lactea
Glycymeris glycymeris
Modiolus modiolus
Musculus subpictus [v]
Mytilus edulis
Atrina pectinata [v]
Pecten maximus
Chlamys islandica [v]
Aequipecten opercularis
Chlamys septemradiatum [v]
Palliolium tigrinum [+v]
Mimachlamys varia nivea
Mimachlamys varia varia
Talochlamys pusio
Anomia ephippium

de geur.

De misthoorn gaf een sinistere sfeer in de druilerige regen tijdens de avonduren daar in Eyemouth.

Vanwege de volle bezetting van de jeugdherberg aldaar weken we uit naar Engeland waar Wooler lag met een nieuwe slaappleats.

Inspectie van een vissersboot in de haven van Buckie.

Zaterdag 8 mei

Nog steeds regen zodat de excursie naar Holy Island letterlijk in het water viel. Drie deelnemers trotseerden deze neerslag maar kwamen druipnat terug. Via Fenhams, Alnkirk en Amble weer naar Newcastle, alwaar de boot ons terugbracht naar Nederland.

Zondag 9 mei

Aankomst in IJmuiden; toch nog even zoeken op de hier liggende schepen. Het resultaat hiervan is toch heel boeiend: Drie Slanke noordhoorns, hetzelfde aantal Wulken met operculum en een Tepelhoorn (ook met een sluitdeksel). En tot slot ging het verder naar Leeuwarden met onderweg nog een korte pauze voor het maken van een statiefoto.

Heteranomia squamula [v]
Ostrea edulis
Astarte borealis
Astarte montagui
Astarte sulcata
Arctica islandica
Lucinoma borealis
Lasaea rubra
Laevicardium crassum
Acanthocardia aculeata
Acanthocardia echinata
Cerastoderma edule
Cerastoderma edule var. *lamarcki*
Parvicardium exiguum
Dosinia exoleta
Dosinia lupinus lineta
Timoclea ovata
Chamelea striatula
Venus casina
Venus fasciata
Venus verrucosa
Venerupis aurea senescens
Venerupis decussatus
Venerupis rhomboides
Venerupis senegalensis
Petricola pholadiformis
Spisula solida
Spisula subtruncata
Maetra corallina cinerea = *stultorum*

Lutraria lutraria
Donax vittatus
Gari depressa
Gari fervensis
Scrobicularia plana
Arcopagia crassa
Macoma balthica
Angulus tenuis
Tellina donacina
Ensis arcuatus
Ensis ensis
Ensis siliqua
Corbula gibba [+v]
Mya arenaria
Mya truncata
Hiatella arctica [v]
Zirfaea crispata
Thracia phasionella

Inktvissen

Sepia officinalis

Adres van de eerste auteur:

Tulpenburg 62
 8933 AC Leeuwarden

Adres van de tweede auteur:

Vliet 90
 8446 MC Heerenveen